

„СОЦИАЛИСТЪ“

налича воднижъ въ селни-
тата—Пегъкъ. Поръчки не-
придружени съ стойността
не се изпълняватъ.

Абонамента се предплаща:

За год. лева 6—

„ 6 м. „ 3—

„ 3 м. „ 1.50

За въ странство лева 10.

Администрацията се намира
въ София, Жгълъ улици
Ангелъ-Къчовъ и Солунъ.

СОЦИАЛИСТЪ

ОРГАНЪ НА РАБОТНИЧЕСКАТА СОЦИАЛЪ-ДЕМОКРАТИЧЕСКА ПАРТИЯ

За обявления се плаща по
10 ст. на гармоникъ редъ
на 8-а страница за първъ
пътъ и наполовина за всякъ
последующъ.

За обявления на първа
страница по особно спора-
зумѣние съ администра-
цията.

Единъ брой 15 ст.

LE SOCIALISTE

Organe du Parti Democrate-socialiste des travailleurs bulgares

Adresse: Rédaction

„SOCIALISTE“

Sophia

DER SOZIALIST

Organ der bulgar. Sozialdemokratischen Arbeiterpartei.

Централенъ Комитетъ
на

работническата социалъ-
демократическа партия
№ 40

София, 2-й октом. 1897 г

До мѣстнитѣ комитети
на партията.

Въ засѣданието си отъ 30-й септемврий т. г. централний комитетъ, като взе предъ видъ: 1-о, че всички партийни групи, които взеха участие въ IV-я партиенъ конгресъ, сж вече конституирани въ мѣстни комитети и сж влѣзли въ редовни сношения съ централния комитетъ и 2-о, че до 30-й септ. т. г. сж записани за акционери въ „Дружеството“ за издаването партийния ръководящъ органъ достатъчно число другари, които да поематъ това издаване, и възъ основа-ние рѣшението на IV-я партиенъ конгресъ отъ 17 юлий т. г., рѣши: да покани мѣстнитѣ комитети да се занимаватъ съ въпроса за условията на концесията, названието, формата и цѣната на вѣстника. Мѣстните на центр. комитетъ по тѣзи въпроси, подробно мотивирано, се испраща едновременно. Умо-ляватъ се другаритѣ да пратятъ въ коми-тета своитѣ отговори въ възможно най-късо време.

Централний Комитетъ.

Къмъ членоветѣ на дружеството за изда-
ване партийния ръководящъ органъ.

Резултатътъ отъ испратенитѣ покани за записване членове на проектираното дру-жество до 30-й септемврий вкл. е този: записани сж 35 другари, съгласни да вна-сятъ по 5 лева на мѣсець (нѣкои обща-ватъ и повече), начевайки отъ септемврий т. г. Очакватъ се наскоро съгласителни от-говори още отъ 10-на другари; тъй че цѣ-лото число на членоветѣ вѣроятно ще дос-тигне до 40 и повече. централний комитетъ на партията, предъ видъ на този резултатъ, се е отнесълъ до мѣстнитѣ комитети да имъ иска мѣстното по условията на концесията, названието, формата и цѣната на вѣстника. До като той получи отговори отъ мѣстнитѣ комитети, членоветѣ на дружеството трѣбва да избератъ свой представителъ въ София, който отъ тѣхно име да свържи условия съ централния комитетъ. За такъвъ тукаш-нитѣ членове ви препоръчваме другаря *Сте-фанъ Гергевъ* (касперъ на центр. коми-тетъ и администраторътъ на в. *Социалистъ*), който да бжде и дѣловодителъ на дружест-вото. До него (София, администрация на в. *Социалистъ*) се испращатъ всички вноски. Тѣй също въпроса за редакторъ и неговъ помощникъ трѣбва да се рѣши отъ члено-ветѣ на дружеството. За редакторъ тукаш-нитѣ членове ви посочватъ другаря *Гаврилъ Георгиевъ*, досегашенъ редакторъ на в. *Со-циалистъ*, а за помощникъ до сега не се е оказалъ другаръ, желающъ да земе тая длъжностъ. Вашето мѣстне за дѣловодителъ и редактора ще трѣбва да явите въ най-скоро време.

София, 2 окт 97.

Инициаторитѣ.

Умоляватъ се всички другари, до които
сж испратени листове за събиране по

мощи за подкрѣпление на в. *Социалистъ*,
да побързатъ съ испращанieto събра-
нитѣ по тѣхъ суми.

Отъ касиера на Централния Комитетъ.

Къмъ абонатитѣ и читателитѣ ни.

Отъ 1 октомврий вѣстникътъ ни стѣпва въ четвъртото си тримѣ-сечие. По този случай умоляваме всички наши абонати, които сж предплатили само до III то тримѣ-сечие да испратятъ и новия си аба-наментъ, ако желаятъ да получа-ватъ *Социалистъ* и за напредъ. Въ сжщото време ний обръщаме вни-манието на всички наши другари и читатели да се възползуватъ отъ случая да запишатъ нови абонати за главния партиенъ органъ. Из-лишно е да напомниме, колко много ний се надеваме на тази тѣхна поддръжка.

Отъ редакцията и администрацията.

Положението на селенитѣ.

Въ изложенията на окръжнитѣ управители.

Колкото не пълни и не вѣщо съста-вени, изложенията на окръжнитѣ управи-тели представляватъ добъръ материалъ за изучаване халътъ на дребното земледѣ-ческо население. Освѣтъ невѣщината на самитѣ автори, непълнотата на тѣзи из-ложения се дължи още на съзвателяното избѣгване да се излага всичката кар-тина на мизерията, която царува по се-лата. Окръжнитѣ управители сж преди всичко добри слуги на властующитѣ класи и партии. Ако тѣ ни представиха рабо-титѣ въ всичката имъ ясностъ и плачев-ностъ, отъ това не щѣше много да спечели не само правителствената, но нито една отъ буржуазнитѣ партии, които имагъ интересъ да скриватъ народната дѣйстви-телностъ, макаръ и да обичатъ толкова често да декламиратъ за „сѣтка на „брашнени човалъ“ и „народното благо“.

Въпреки това, казваме, съ самия фактъ, че тѣ сж заставени да говорятъ, окръж-нитѣ управители идатъ официално да признаватъ много интересни работи.

На насъ липсватъ изложенията на много управители — последнитѣ не считатъ за нужно да ги испращатъ до нашия вѣст-никъ — за това ний ще се ограничимъ да се възползуваме отъ нѣколкото, които ни се испратиха до сега.

Голѣмата бѣдностъ на селската класа признава се почти въ всички изложения.

При всичко, че г-да управителитѣ въ всѣко изложение описватъ и оплакватъ много повече състоянието на добитѣка, отъ колкото положението на хората, но нѣколко факта, които тѣ посочватъ, сж достатъчни да говорятъ вмѣсто тѣхъ. Най-първо, нѣмотията на селенина се вижда отъ нуждата, която го кара да се хвърли въ воктетѣ на лихварството. А изложе-нията именно и на него посочватъ, като на едно голѣмо зло. За искоренението му много малко сж успѣли да направятъ земледѣлческитѣ каси, спестовнитѣ дру-жества и разни други кредитни учреж-дания, които започнаха напоследѣкъ като глѣби. На нѣкои мѣста лихварството е тѣй силно развито, щото самитѣ пред-ставители на властта заговорватъ съ гръмъ и молния противъ него. Такъвъ е случая съ изложението на хасковския окр. управителъ г. Минчевъ. Последния казва, че много малко сж ония лихвари, които „даватъ паритѣ си съ умѣрена лих-ва и не сж расплакали клиентитѣ си; по голѣмата частъ сж такива безбожни и безсѣвѣстни експлоататори, щото Богъ да чува и душманитѣ ни отъ тѣхъ“. Съ мошенически срѣдства лихваритѣ взиматъ лихва по 100—150%. Тѣ винаги сж се стрѣмили да „изсмукватъ кървавия потъ на клиента си до смъртъта му, а послѣ оня на нещастнитѣ му потомци“. Тѣх-нитѣ сѣрдца сж камакъ“, които се „не покрѣватъ и предъ сълзитѣ“ на жѣрт-витѣ си. Има примѣри на лихварска експлоатация, отъ които „биха настрѣхнали космитѣ“ на самитѣ разбойници по ши-рокитѣ друмища.

Нѣма нужда да се напомниме, че лих-варството, повече или по малко си остава сжщото и въ цѣлата страна.

Но ако селенитѣ започватъ да се отрѣс-ватъ отъ лихварскитѣ пиявици, то не ще каже, че тѣхното положение става по-на-деждно, ако тѣ попаднатъ въ ръцѣтѣ на земледѣлческитѣ каси. Като ипотекиратъ имотитѣ си въ последнитѣ, много малка е надѣждата, че тѣ ще си ги освободатъ нѣкога. По този начинъ растението на ипотекарния дългъ къмъ каситѣ не иде, освѣтъ да доказва, че положението на масата още повече се влошава.

Въ туй отношение ето какво ни каз-ватъ нѣкои отъ изложенията. Ипотекар-нитѣ заеми на т. пазарджикската земл. каса миналата година сж възлизали на 2550 л., а тази година на 30,607 т. е. съ 28,125 л. повече; на пещерската земл. каса тѣзи заеми м. г. сж били 32,280 л., а т. г. — 70,331 л. 45 ст. т. е. съ 38,051 л. 45 ст. повече; на па-нагюрската — 4220 м. г., — 11,610 т. г., съ повече 7390 л.; на ихтиманската

6600 м. г., — 16,630 т. г. Плевненската каса от 30 юний м. год. до 30 с. м. т. г. е дала подъ съдъ 329 длъжника, от които 12 били екзекутирани; левитската каса за същото време е дала подъ съдъ 242, от които само 80 сж си уредили доброволно дълговетъ. Презъ отчетната година видинската каса е станала владѣтель на движими и недвижими имоти за сума 7452 л. 06 ст. Видинския окр. управител г. Златаровъ признава, че ако касата почне по-енергично да преслѣдва своитѣ длъжници, има се опасностъ, да се превърне въ голѣмъ собственикъ на недвижими имоти. Презъ същата година бѣлоградчикската каса е дала за разглеждане въ съда 217 записи на сума 61,790 л., кулската каса пъкъ е теглила подъ съдъ 280 длъжника.

А какъвъ е животътъ на селенитѣ? Какъ тѣ удовлетворяватъ най-първитѣ си нужди? По това изложенията обикновенно мълчатъ, ако се не гледатъ казанитѣ тукъ-тамъ 2—3 думи. Единъ фактъ, обаче, посоченъ отъ плевненския управителъ, говори много. Г. Великовъ съобщава, че презъ отчетната година въ плевненското окръжие сж били заклани около 60,000 глави добитъкъ, което раздѣлено на човѣкъ, показва, че на единъ гражданинъ се е падало по 75 кг., а на единъ селенинъ по петнадесетъ кг. месо, т. е. на день селенинътъ не потрѣблява повече отъ 40 грама месо. Знае се, че селенитѣ много рѣдко употрѣбляватъ месото на кокошки и др., а ги изнасятъ обикновенно на пазари, тъй щото отъ горнитѣ цифри става ясно, че тѣ почти не виждатъ на трапезата си месна храна. Въ здравословно отношение сѣщия окръгъ е стоялъ доста злѣ. Въ хасковския окръгъ болѣситѣ сж върлували „въ доста забелѣжителенъ размѣръ“.

Положението на селенитѣ не може, освѣнъ още повече да се е влошило и ще продължава да се влошава отъ поврѣдитѣ, направени отъ послѣднитѣ наводнения. А че тѣзи повреди сж голѣми, се признава съвсемъ недвусмислено, макаръ и твърдѣ недостатъчно, въ всичкитѣ горни изложения. Напр. видинския упр. казва, че „трудътъ на земледѣлца тази година остана повече отъ невъзнаграденъ по причина на кишата, голѣмитѣ наводнения и други природни стихии“. Въ хасковския окр. загубитѣ на посѣви възлизатъ на 3,520,763 л. — загуби толкова голѣми, щото „не могатъ да се сравняватъ ни съ една отъ ония загуби, причинени до сега отъ градушката“. Въ пазарджикския окръгъ вслѣдствие на наводнението „цѣната на житата отъ день на день се повишава“. Въ плевненския окръгъ загубата на посѣви отъ наводнението възлиза на 70%!

Ако се прегледаха всичкитѣ управителски изложения за тази година и се сравняха съ миналогодишнитѣ, предъ насъ щѣше да изпъкне положението на селенитѣ въ всичката си грозота, — грозота, призната отъ самитѣ официални източници.

Изобщо, липсването на нуждитѣ свѣдения и статистически данни за дребното землевладѣние и за селския животъ ни отнема възможността да дадемъ една по ясна и по-пълна картина за добру-

ванието на „народа“. Иначе отъ самата дѣйствителностъ ний бихме почерпали много краснорѣчиви доказателства, че това добруване не е, освѣнъ борба между смъртта и живота на огромна маса отъ селското население и че въ тази борба хиляди жертви падатъ подъ тежкия чукъ на съвремененъ економическо развитие. Но и при днешното състояние на българската статистика, пролетаризирането на дребната селения е единъ фактъ, който все по малко може да се отрича отъ нашитѣ противници. Всѣко по-нататъшно раскрытие може само да потвърждава нашитѣ думи и да дава ново орѣжие за освободителното дѣло на социалната демокрация.

ВЪТРЕШНА ХРОНИКА

— Говори се, че народното събрание тази година щѣло да се свика въ Пловдивъ, а не въ София. Стане ли това, или не, въ всѣки случай въпросътъ е подигнатъ. Кой сж, обаче причинитѣ, не се знаятъ; разпо се тълкува отъ опозицията, но самото правителство мълчи. То си работи своето — дебишничко, потулено.

— Радиловския кметъ е признатъ отъ докторитѣ че не е дудъ и закаранъ обратно въ т. пазарджикския затворъ. И така още една комедия се свърши, за голѣмо съжаление, неуспѣшно за кринковскитѣ патриоти. Остава имъ сега да опитатъ още едно сръдство, разбира се, ако пакъ имъ не мине котка пътъ. Остава да чуемъ, че този нещастенъ кметъ се е самоубилъ, или го е сполѣтилъ пѣкой ударъ. Колкото за покойния Алека, ще остане легендата, че е убитъ поради нѣкакви спорове за гори и лични гонения.

— Вѣстникитѣ обръщатъ внимание на обстоятелството, че презъ миналия мѣсець сж били протестирани много полици. Така, въ Ловечъ, Търново, Силистра и Русе били сж протестирани 181 полици на сума 128,834 л. Огнестъвие на по-обстоятелствени данни не ни даватъ да видимъ ясно причинитѣ на това. Но, вѣроятно, то не ще да е безъ свързка съ нѣмотията и заетостъ, причинени отъ послѣднитѣ наводнения.

— Една прикрита радостъ проявяватъ нашитѣ буржуазни вѣстници отъ това, че извѣстия Пейченовски въ Солунъ, който е устроилъ убийството на учителя Хр. Гановъ, е падналъ на послѣдъкъ мъртъвъ подъ удара на отмѣстителна ръка. Макаръ и да се искаватъ по разни начини, но всички тия вѣстници даватъ повече или по-малко да се разбере задоволството на списвачитѣ имъ отъ този кървавъ подвигъ. Характеристично е това явление за буржуазнитѣ партии. Едно убийство, което нѣма въ основата си, освѣнъ нечовѣшката вражда между шовиниститѣ, за тѣхъ е патриотически актъ!

— Наказанъ само съ четири мѣсеца отстранение отъ служба! Макаръ въ 18 пѣши полкъ, подполковникъ Стойковъ, е билъ повиканъ да помогне на единъ удавенъ войникъ, който можалъ да бѣде оздравенъ. Да си не развали спокойствието, помѣнатия господинъ отказалъ да се яви на време, вслѣдствие на което войникътъ умрѣлъ. До колко това е престижно, се вижда отъ факта, че самото военно министерство не е можало да остане равнодушно и е наказало галеното дѣте на милитаризма. Но това наказание служи само за подигравка надъ войничката сѣмбда. Отстранява се на четири мѣсеца отъ служба, като че въпросътъ е за проста немарливостъ, а не за нехайство, което причини угасването на единъ човѣшки животъ. Така ли би постъпило министерството, ако пѣкой войникъ не изпълнеше „добросъвѣстно“ своята длъжностъ?

— Новъ градски заемъ. Споредъ Дунавски извѣстия, на свищовския общински съвѣтъ е разрѣшено да сключи новъ заемъ отъ 75,000 лева. Тѣзи пари ще бѣдатъ употрѣбени за изплащането на единъ старъ

заемъ и половината отъ стойността на купеното общинско здание. Вижда се, работитѣ на свищовската община сж вече много забатачени. Кметътъ е искалъ да се сключи заемъ отъ 110 х. л., но м-то разрѣшило само за 75 х., отъ страхъ, че общината ще бѣде преговарена съ дългове. И съ този заемъ пакъ ще останатъ несвършени такива важни работи за благосъстоянието на града, каквато е „поправката на най-разваленитѣ улици“. За какви, тогава, ползотворни цѣли сж ставали тия заеми и общински доходи, когато и до сега не сж поправени най-лошитѣ улици? А че работитѣ на свищ община сж много забатачени, показва обстоятелството, че за идущата година заплатитѣ на всички служащи ще се намалятъ съ 5%. Да намаляватъ заплатитѣ си буржуазнитѣ управници прибрѣгватъ само въ исключителни случаи; самъ Дун Изв признава, че тия икономия предприематъ като „крайната спасителна мѣрка“, въпреки това, че се сключва новъ заемъ. Буржуазнитѣ общински управници, съ своето разсишничество, не водятъ общинитѣ, освѣнъ къмъ банкрутство. Тежко му на работното население, което ще тегли послѣдствията!

— Слѣдъ нашето антрефиле по взаимнитѣ имъ обвинения между Каравелова и Радославова въ кражба и злоупотребления, дойде още единъ вѣстникъ да обърне внимание на тази интересна кавга. Но кой, мислите, е този вѣстникъ? Да се не надевате — това е в. *Маркс* Редакцията му, обаче, е забравила да каже най-главното, а именно, че когато въпросътъ е за кражди и злоупотребления, то нейнитѣ господари, безспорно, държатъ палмата на първенството. И тия хора отиватъ да осмѣждатъ други въ кражди и злоупотребления!

— Родителитѣ на пострадали дѣца въ русенската катастрофа сж завели прогивъ убийцитѣ искъ за 300,000 лева. Ще бѣде много интересно да чуемъ присѣдата на буржуазнитѣ сѣдилища по цѣлото това дѣло.

— Пропуснахме да съобщимъ въ миналия брой, че в. *Освобождение*, който бѣше сирѣкъ преди нѣколко време е, започналъ да излиза отъ ново. Той излиза сега въ намаленъ форматъ и цѣна, споредъ рѣшенята на партияния конгресъ.

— Капитанско иступление. Отъ Търново се получи на 30 м. м. слѣдующата телеграма:

„Вчера капитанъ Пойлековъ, 18 етърски полкъ, безъ никакво предизвикване отъ моя страна, вередъ улицата „Баждарлъкъ“ ми нанесе побой, нади шашка, защото съмъ го осмѣдилъ предъ сѣдницата за дългъ. Протестирамъ противъ това военно самоуправство. По сѣдобенъ редъ ще искамъ удовлетворение — Христо В. Ключковъ.“

— Въ България нѣмало работници и за това не трѣбвало да се издава *Работническия Вѣстникъ*, казва органътъ на плевненската полиция в. *Плевненски Гласъ*. И знаете ли, защо неговитѣ редактори мислятъ така? Защото не можали да намѣрятъ човѣкъ, който да имъ пасѣче дървата! Че тѣ не сж можали да намѣрятъ дърваръ, това е твърдѣ възможно, защото тѣзи патриоти на златото, които за една вечеръ пропияватъ по стотини лева за удоволствие, не сж мѣки да намѣрятъ дърваръ, който да имъ услужи „економически“ за 40—50 ст. Но отъ тука да се вадятъ такъвъ юнашки аргументъ, че въ България нѣма работници, съгласете се, че трѣбва да сж много умни глави тия защитници на трона и „народното“ отечество. Голѣма грѣшка сж направили господаритѣ имъ, ако не сж ги искали на послѣдния конкурсъ въ Плевнѣ. Трѣбваше свѣтътъ да види, каква отборъ стока се ражда въ България.

Конгресътъ на германската социал-демокрация.

На 21 миналий мѣсець въ Хамбургъ се е отърилъ редовния конгресъ на гер-

манската социалдемократическа партия. Хамбург е исторически град за германските другари. Тука е било главното съдилище на зараждащата се партия. Тука, следъ основаването на общия германски работнически съюз, работниците на маси сж се присъединявали къмъ социалната демокрация. Тука започва най първо масовата организация на работниците. Хамбург е класическото полесражение на организирания класосъзнателенъ пролетариатъ. Въ Хамбургъ стана миналата година знаменитата стачка на приставиците работници. И близо до Хамбургъ живѣе живъ погребенъ човѣкъ, който бѣше взимелъ лудешкото желание да унищожи социализма съ своя изключителенъ законъ противъ социалистите. А днесъ? Днесъ, партията далечъ отъ да бѣде спящата въ своето развитие, по-мощна, по-организирана, по-дисциплинирана отъ всѣки други път, е свикала на същото мѣсто единъ цѣлъ работнически парламентъ, който справедливо привлѣче погледитъ и възбуди интересътъ въ цѣлия образованъ свѣтъ.

Въ една богато украсена зала делегатитъ, на 21 септемврий, въ 7 ч. вечерта, сж отворили своето първо подготвително заседание. Трибуната и мѣстото за бюрото — обковани съ червено платно. Задъ бюрото, на издигнато, върѣдъ цвѣти и зеленина, сж били поставени бюстоветъ на Маркса, Енгелса и Ласала. Седемнадесетъ знамена — партийни, синдикални и дружествени — сж окржавали сцената. Надъ всичко това, на бѣло платно се е четелъ нашия въззивъ: „пролетарии отъ всички страни, съединявайте се!“

Повече отъ 200 делегати сж присъствували на това първо заседание. Присъствували сж и всички депутати на партията, съ изключение на двама. Интересътъ, който буржуазнитъ партии сж

хранили къмъ работитъ на конгреса, се забелѣзвалъ отъ това, че парочно запазенитъ за вѣстникаритъ мѣста едва сж побирали дошлитъ кореспонденти и редактори. Тука сж присъствували и представители на разни мѣрдавини чуждестранни вѣстници. „Поздравъ къмъ конгреса“ и единъ работнически маршъ сж били пѣснитъ, испѣти отъ два работнически хора, предъ самото отваряние на заседанието.

Отъ името на мѣстнитъ партийни организации другарѣтъ Фане първий е заелъ трибуната да поздрави делегатитъ. Ний ще предадемъ на кратко неговитъ мисли. Не отъ чувството за изпълнение на единъ дългъ, а отъ една истинска обичъ къмъ великото дѣло, е казалъ той, хамбургскитъ другари поздравляватъ представителитъ на работническа Германия съ „добрѣ дошли“; тѣзи другари знаятъ да цѣнятъ честта, която имъ се прави съ свикването на конгреса въ тѣхната срѣда. Конгресътъ се открива въ една срѣда, която съ право може да се нарѣче едно отъ роднитъ мѣста на социалната демокрация. Когато Ласаль въ 1863 г. е отправилъ своя огненъ апелъ къмъ работническата класа, Хамбургъ бѣше единъ отъ първитъ огнища на демократическия социализмъ. Тогава ний бѣхме усмивани, подигравани, огрубявани. Въ 1865 г. еданъ буржуазенъ листъ нарѣче Хамбургъ *апостолскъ училище* на социалната демокрация. Тази подигравка днесъ се обръна въ горчива истина за нашия врагъ. Хамбургъ създаде маса апостоли на новото евангелие. Една шепа хора бѣхме; но шепата порастна на полкове, полковетъ порастнаха въ войска, побѣдитъ на която не може да не си спомня всѣки, който иска да знае историята на германската социалдемократия. На това мѣсто за първи пътъ зазвуча работничес-

ката марсилеза, която днесъ стотини хиляди съ вѣсдушевание пѣятъ. Днесъ, свикави на конгресъ, ний създаваме високата задача, на която служимъ; ний създаваме нашата отговорностъ предъ историята, предъ сегашнитъ и бѣжжитъ поколения; ний знаемъ, че социалната демокрация е свикана да рѣшава великия въпросъ на нашето време, за който Ласаль още преди 40 години е казалъ, че прониква до въ корепитъ на съвременното общество. Единъ парламентъ, който нѣма равенъ на себе си, ний виждаме събранъ тука — това е парламентътъ на овази партия, която съ гордостъ може да каже, че е дѣйствителната, истинската народна партия. Едно, което никога не трѣбва да забравяме, то е рѣдката морална сила, която лѣжи въ нашитъ принципи, която ни е ръководила до сега и която ни е помогнала да надвишемъ всички пречки на противника, що бѣше се запѣтилъ да ни унищожи. Сега намъ предстоитъ нови борби, безспорно, по-тежки и сѣдбоносни, отъ колкото сме ги имали до сега; но още при социалистическия законъ, затвърдени въ истината и справедливостта, ний дадохме многобройни доказателства, за нашата сила и въ едно сме напълно увѣрени, че, каквито нови спѣхки да ни се правятъ, социалната демокрация ще бѣде на постоектъ си, тя ще издигне смѣло глава. Нови планове се коватъ днесъ противъ насъ. Всичкитъ сили на реакцията сж се устремили противъ насъ. Но нашето дѣло е дѣло на цѣлото културно човѣчество. Ний ще втрвимъ напредъ, вий ще си исковеремъ нови орѣжия отъ рѣшенията на този конгресъ, — рѣшения, които несъмнѣнно ще съставляватъ новъ етапъ въ развитието на социалната демокрация къмъ постигнатието на нейната цѣлъ.

Следъ него Молкенбургъ спомня, че

Казармени работи.

Драгий приятелю,

Ти знаешъ, че тази година презъ ваканционитъ мѣсци бѣхъ войникъ. Навѣрно помнишъ и общанието ми, да ти пиша всичко що съмъ претеглилъ и видѣлъ. Това си общание сега изпълвамъ, понеже не съмъ вече въ казармата и нѣма защо да се боя отъ „ангелитъ“, които така нежно милватъ войницитъ.

Единъ день, това бѣше кадѣ срѣдата на м. августъ, ротния ни командиръ, капитанъ Д-въ ни събра (учителитъ въ ротата му) и започна да ни преподава военния моралъ. „Вий, каза той, трѣбва да се отнасяте много учтиво къмъ началникитъ си. Военнитъ закони сж много строги. Даже, ако погледнешъ началника си намръщено, това се счита за докачение и войникътъ може да бѣде даденъ подъ сѣдъ“. И започна той съ примѣри да ни увѣрява въ истинността на казаното отъ него. „Така напр., двама учители въ София не искали да отдадатъ честъ на единъ офицеринъ и сега ще ги застрѣлятъ като кучета“.

Но кой човѣкъ заслужава уважение? Нѣма съмнѣние, този, който го заслужава по своето благородство и способности. А така ли е съ военнитъ началници. Ти ще имашъ единъ ст. ун. за началникъ, който не научилъ нищо въ селото, въ казармата го възпитали само на грубости, станалъ цѣлъ вагабонтинъ и такъвъ човѣкъ ти казватъ, да го уважаваешъ. Знае само да псува, изустата му излизатъ само дивотии, счита войницитъ за геведа, които раскарва както си ще: това е началникътъ ни, когото трѣбва

да уважаваме. И да не мислишъ, че само малкитъ сж такива? — Съвсемъ не. Колкото повече се искавашъ по стѣлбата на голѣмството, толкова по-голѣми ставатъ и изброенитъ качества.

Ти до година ще служишъ, ще се увѣришъ, че азъ ти съобщавамъ само една малка частъ отъ това, което става въ дѣйствителностъ. Съ кожата си ще испитаешъ, до кадѣ може да достигне човѣшката грубостъ и жестокостъ.

Не могатъ да се свикнатъ съ мисълта, че е невъзможно безъ грѣшки, особено, когато войникътъ е слабъ тѣлесно. Не рѣдко щъ видишъ, какъ за най-малката грѣшка началникътъ губи човѣшкото си подобие. Ти ще видишъ, какъ единъ се спуща върхъ войника и съ псувни, дивовикове блѣска и тласка вече съвършено омаломощения нещастникъ; ще чуешъ, напр. такива любезности: „ей сега ще заколя нѣкого, на парчета ще го направя“. И да не мислишъ, че това сж само заплашвания? Не, нищо по-лесно, щото думитъ да се превърнатъ въ дѣло.

Съ скръбъ ти съобщавамъ, че отъ толкостъ офицери въ полка, не се намѣри нѣкой, когото да нарѣкатъ добъръ: всичкитъ все еднакви въ обноскитъ си спрямо войницитъ. Напр., дружинния ни командиръ. Псува като . . . яѣма на кого да го оприлича. По хамалски псува и отъ хамалитъ. Предъ цѣла дружина хора (300—400 души) говори какво не щѣшъ. Изъ неговитъ уста ще чуешъ „сабача“, „циганская морда“, „чифутская морда“, „10 сутки строгъ арестъ“ и пр. и то все на руски, види се, за да се види, че не е малко образованъ.

Презъ м. юлий всички учители ни зани-

мавахъ отдѣлно. За учители ни бѣха единъ поручикъ и двама старшини. Едина кръстиха „Пяпинъ Късий“, понеже, освѣнъ, че е кжсъ като историческия, но по своята дива физиономия напомня тогавашнитъ варвари. Не шегуватъ се хората; вършатъ си каквото искатъ, безъ да даватъ на нѣкого отчетъ за това. Поручикътъ напълно прилага строгостта на военнитъ закони. Единъ учителъ, види се отъ умора е билъ намръщенъ; хайде 2 часа подъ орѣжие. Както виждашъ, малко по-скромненъ отъ г-нъ Дж въ, понеже не дава подъ сѣдъ.

Произволитъ сж толкова многобройни, че невъзможно е да се изброятъ. Единъ войникъ отъ 4-та рота ималъ смѣлостта да се оплаче, че го били. Нещастникъ! Десетки юмруци се посипаха върху му отъ звонния му к-ръ, предъ всички войници, види се, за да зиматъ акжлъ.

Още единъ произволъ. Отварянието на писмата. Ще отидешъ да си вземешъ писмото и ковчежникътъ първо ще го отвори предъ тебе, ще прочете послѣднитъ 5—6 реда и тогасъ ще ти го даде. Но ще рѣчешъ, оплачи се. На кого? „Отъ трѣнъ, та на глогъ“. На трима учители се прочетоха писмата. Това предъ очитъ ти. А когато никой не види?

Свършвамъ. Казармения животъ, това е ацъ. Блаженни тия, що не влизатъ въ него. А ти ще влѣзешъ още идущата година. Приготи се още отъ сега, за да понесешъ всичко, като не забравяшъ, че ще бѣдешъ слуга на княза и на отечеството.

Поздравлява те приятелътъ ти: Т.

денятъ на отварянето този конгресъ е въ същото време единъ памятенъ день за партията. Тъкмо преди 10 години 80 души делегати, въ време на изключителния законъ, сж били събрани на конгресъ въ странство. Отъ тогава не само закона падна, но и партията е спечелила повече отъ милионъ избиратели. *Зингеръ*, избранъ съ *Леше* за председателъ, спомни другъ такъвъ день — де сегоднешината отъ основаването на хамбургския партиенъ органъ. Въ същото заседание се приело да се испрати съчувствена резолюция до английскитъ машиноработници въ стачка.

На слѣдующия день въ конгреса сж присъствували пратеници отъ австрийската, белгийската и холандската социал демократически партии, които сж били сърдечно поздравени отъ конгреса. По дневния редъ *Ифакхъ* и *Герингъ* сж дали своитъ отчети, първия — по секретарската, втория по касиерската частъ на партията. По тѣзи отчети, предварително печатани, ний имаме случай да пишемъ въ единъ отъ миналитъ броеве на вѣстника. Между допълнителнитъ подробности, дадени устно отъ *Геринга* сж и тѣзи за общото материално състояние на партийния печатъ. Числото на абонатитъ на всичкитъ партийни вѣстници възлиза на 323,259, — повече отъ миналата година съ 10,027. Общия приходъ отъ печата възлиза на 3,790,240 лева.

Въ идущия брой ний ще се постарамъ да дадемъ на читателитъ ни кратко изложение на по-важнитъ рѣчи и рѣшения на конгреса.

Емигрантския въпросъ.

Днешното правителство се опита да рѣши този въпросъ съ извѣстния законъ,

I Стачкитъ въ Франция презъ мѣсецъ май, 1897 год.

Намаления въ сравнение съ миналата година — Тѣхнитъ причини. — Духътъ на солидарносъ

Презъ мѣсецъ май т. г. сж били обявени 43 нови стачки, срѣщу 70 въ м. май 1896 г. Срѣдно обявенитъ стачки презъ м. май, въ периода отъ 1894 до 97 сж били 69. Числото на стачниците за 40 отъ тѣзи стачки е било 9047 срѣщу 6260 въ май 1896 г. Стачката на зидаритъ въ Лионъ, на брой 5000, обяснява увеличението на стачниците по отношение на м. май 1896 г.

Окръжитъ Nord и Seine, дѣто индустрията е по-развита и населението по-многочислено, сж дали, както всѣкога, най-много число стачки.

Най-потрѣбнитъ окръзи сж били Нордъ, дѣто се наброяватъ 10 стачки; Сена 9 стачки; Шеръ 5 стачки; Рона 3 стачки и Сартъ 2 стачки.

Най-много стачки сж били обявени въ различнитъ клопове на построяването, именно 16; слѣдъ тѣхъ идатъ предилната индустрия и металургията по 9 стачки всѣка; другитъ останали стачки сж станали въ други професии, като кундурджийството, производството на бисквити, на галоши, на картони, на метали, на *poir animal*, на печетарството, гравьорството, рудничарството, лозарството, — професии, въ всѣка една на които е забелѣзано по една само стачка.

Най-големата активностъ, която се проявява въ това време на годината по пос-

по който емигрантитъ богато и незаслужено се пенсиониратъ. Съ този законъ явно личеше голѣмия страхъ и отстъпчивостъ на силнитъ на деня предъ една шепавантюристи. Тѣ смѣтаха съ богати подарѣци, въ видъ на пенсии и съ гемефти да примамятъ тия господа, безъ да гиназначаватъ на високитъ служби въ войската.

Тѣхната смѣтка бѣше права, но и руското правителство не обича да прави криви смѣтки. То не се задоволи съ горния законъ, а иска чисто и ясно повѣряването на емигрантитъ ръководството на нашата войска. Това му застъпничество се диктува отъ интереситъ на руската политика, която се стрѣми да предаде въ ръцѣтъ на свои орджия въоръжената сила на България.

Слѣдъ приемането на горния законъ въпросътъ се замлъча. Но днесъ той пакъ се постави на зелената маса и руското правителство иска още по-настойчиво неговото рѣшение въ желателния нему смисълъ.

Ще отстъпи ли най-сетѣ българското правителство? Ний едва ли можемъ да се съмняваме. Ако то до сега не е отстъпало, то е именно предъ страхътъ да пусне въ войската явнитъ и доказани агенти на една завоевателна държава. Този страхъ, обаче, е времененъ.

Горчиво се мами овзи, който би по мислилъ, че тази неотстъпчивостъ на правителството се диктува отъ интереситъ на страната, отъ желанието да се запази България отъ безсрамното вмѣшательство на рускитъ управници. Ако у насъ имаме правителство, което да се ръководи отъ такива съображения, въпросътъ отдавна би билъ рѣшенъ въ отрицателна смисълъ. Но днешното дворцово правителство нѣма предъ видъ интереситъ на страната, а — интереситъ на династията. Това обстоятелство именно

тройката на здания и оживлението на работата, което, поради блиското затваряне на американския пазаръ, се е появило въ предилната индустрия, обяснява, защо стачкитъ сж били по-многочислени. Въ време на економическо спадане и на криза е свършено друго: стачкитъ въ този случай стварятъ само игра на индустриалнитъ.

Отъ тѣзи 43 стачки, 13 сж обхванали много фабрики. По-много стачки, както винаги, сж били предизвикани по въпроса за заплатитъ, а именно 30 отъ тѣхъ. Отъ тѣзи стачки 25 сж имали нападателенъ характеръ, имейки за цѣль увеличението на заплатитъ, когато пакъ другитъ 8 сж имали отбранителенъ характеръ, противопоставящи се на намалението, или на начина на разпредѣлението на заплатитъ. Намаление часовецъ на работата е било цѣль на четири стачки. Въ двѣтъ отъ тѣхъ, стачникитъ сж искали сжщо и увеличение на заплатитъ.

Личнитъ въпроси, дѣто се проявява главно чувството на работническа солидарностъ, сж предизвикали 5 стачки; искание унищожението работата на парче и задължителността за усигорване, както и непризнаването на единъ правилникъ за работниците сж предизвикали другитъ останали стачки.

Отъ 43 стачки, обявени презъ май, 14 не сж били още свършени на края на мѣсeca. 29-тѣхъ стачки, които сж били свършени, сж продължавали отъ 1 до 22 дни именно: 1 — 22 дни; 1 — 19 дни; 1 — 18 дни; 1 — 11 дни; 2 — 10 дни; 1 — 8 дни; 3 — 6 дни; 4 — 5 дни; 2 — 4 дни; 2 — 3 дни; 8 — 1 день и по-малко отъ единъ день.

ни дава право да мислимъ, че емигрантския въпросъ ще бѣде рѣшенъ тъй както иска Русия, т. е. емигрантитъ ще бѣдатъ натрапени. Нашето правителство ще отлага, до като намѣри начинъ да направи помалко безвредни бѣжцитъ български полковници, било съ златото, било съ разни други облаги. Но то, което купи „помирението“ и „признаването“ съ такива унижителни срѣдства, най-малко ще се замисли, когато види, че допусканieto на емигрантитъ не ще бѣде вече опасно за династията и за властта му. Тука всичко зависи отъ личната политика, а не отъ интереситъ на страната.

Ако народътъ бѣше по съзнателенъ и умѣше да защитава своето достойнство и права, безъ стѣнѣние, работитъ би взели стѣсемъ по-други край. Тогава самия емигрантски въпросъ не би съществувалъ. Но днесъ този въпросъ, въпросътъ за едни жалки орджия, едва ли не се въздига до степенъ на единъ националенъ въпросъ.

Изъ партийния животъ.

Севлиево. На 20 того въ помѣщенieto на общото раб. дружество „Работникъ“ се е дала работническа вечеринка. Направенъ е билъ доста сполучливъ изборъ на декламации и четива. Друг. А. Коновъ е говорилъ върху индустриалното развитие на България и законътъ по задължителното носене дрѣхи и обуца отъ мѣтн материи. Дѣлжни сме, обаче, да констатираме, че вечеринката е била недостатъчно посѣтена. Това е и сърдечното желание на нашитъ противници. Тѣ даже нарочно подирачали крайно деморализирани личности да вдигатъ шумъ около помѣщенieto, за да попречатъ за изпълнението материала на вечеринката. Полицията, разбира се, въ такъвъ случаи стои съ сгърнати ръцѣ, макаръ че нехайството ѝ може да стане причина за скандали. Но главната причина за непосѣщенieto на вечеринката лѣжи преди всичко въ сла-

Ако се смѣтатъ и 5-тѣхъ стачки, обявени по-рано и сж се свършили презъ май слѣдъ 1(1, 38, 28, 24 и 10 дни, излиза, че свършенитъ стачки презъ май сж били 34, отъ които въ 10 работницитъ сж спечелили, въ 8 сж изгубили и останалитъ 16 сж били предметъ на споразумѣние.

Между стачкитъ, обявени презъ май, най-забелѣжителната е тази на зидаритъ въ Лионъ, които искатъ едно увеличение на заплатитъ съ 10 стотинки на часъ.

Съгласението, което, по исканieto на работницитъ, сждията е произнесълъ, е останало безъ послѣдствие, по причина на отблъсването му отъ страна на господаритъ.

Вижда се отъ горнитъ подробности, че стачкитъ се произвеждатъ най-често само въ индустрии, дѣто има по-голема живостъ, и дѣто нападателнитъ стачки могатъ да се произведатъ, защото въ индустрии, дѣто положението бѣде малко удовлетворително и при това съмнително, тѣ нѣматъ никакъ *raison d'être*.

Разбира се, сжщо отъ горѣ изложенитъ данни, че стачкитъ предизвикани по лични въпроси, се разпростиратъ и увеличаватъ, което е важно за работническото движение изобщо и което ний констатираме съ голѣмо удоволствие; тъй като въ него виждаме единъ признакъ, който указва прогреса на работническата солидарностъ, може би, най-мощното оръжие въ услуга на пролетарията, за да му помогне въ неговитъ усилия за приготвянето и ускориванieto на економическото и политическо освобождение.

бото съзнание на севлиевското работническо. То още продължава да е така дълбоко, щото не чува гласът на борбата, която го зове въ защита на общия си интерес. А кой печели от това? Безъ съмнение, неговите господари. Последният това и търсят. За господарската класа е толкова по-добър, колкото повече работниците е и се остава да го събличатъ безъ ропотание отъ негова страна. Но нека се надъваме, че това не ще трае още дълго време.

Нова Загора. Предъ нуждата, която се чувствува отъ по-подготвени пропагандистически сили, мѣстния партисен комитетъ се е сирелъ на мисълта за организирането на една образователна група. Това е толкова по-необходимо, че новозагорските ни другари сж поставени да работятъ въ една преимуществено дребно-занаятчийска срѣда. Градътъ Нова-Загора, поради своите неравни условия, си остава още като типъ на дребно-занаятчийски градецъ. Макаръ, че капиталистическата конкуренция и усърдието на правителството сж успѣли много да докаратъ тази занаятчийска маса до прага на пролетаризиране, но тя продължава да храни илюзията, че единъ денъ ще може да си повърне блаженното старо време. Да се разбие тази илюзия, да се покаже на дребните занаятчии, че старото време е безвъзвратно и че новото време носи за тяхъ съвсемъ по-други нужди и идеали—ето главната задача на нашата пропаганда въ Нова Загора. Тази задача, обаче, не може успѣшно да се изпълни, ако новозагорските другари не се погрижатъ преди всичко да създадатъ изъ своята срѣда съответствующи хора. За сега тѣ разполагатъ съ работническото читалище „Блага Вѣстъ“, въ помѣщенieto на което ще се даватъ цѣль редъ образователни работнически вечеринки. Но само това не е достатъчно. Ето защо ний отъ все сърдце пожелаваме на мѣстния комитетъ пълна сполука въ основаването на предначертаната отъ него образователна група.

София. Въ недѣля, на 28 того, подиръ обѣдъ, въ помѣщенieto на дружеството „Братство“, има редовно недѣлно събрание, въ което присъствуваха около 40—50 души. Скаскалъ, другъ Г. Георгиевъ, разви избраната си за това събрание тема: „бари-

кадниа бой въ 1848—71 години и избирателната бюлетина“. Той посочи на грамадно значение, което има последната, като оръжие въ борбата на пролетарията спрямо стария начинъ на уличните сражения и бунтовете. Следъ него единъ другаръ подигна въпроса: какъ може да се работи въ Македония, когато тамъ не съществува никакво избирателно право? Въ разискването на този въпросъ взѣха участие нѣколко другари, следъ което събранието се закри. Мѣстния комитетъ има предъ видъ да се организира по-често събрания, дѣто да се държатъ подобни скаски и прения. Остава само да му пожелаемъ по-вече енергия и успѣхъ въ изпълнението на тази задача. Желателно е така също, повече отъ по-подготвените другари, които живѣятъ въ София, да се отзоваватъ на поканата на мѣстния комитетъ, да взематъ участие въ това благородно дѣло. Съ своите познания тѣ ще бждатъ, безспорно, повече полезни на пропагандата ни, ако не се сканятъ въ времето си да държатъ реферати по разни теоретически въпроси, по които тѣ биха били съ удовлетвение изслушвани въ нашите недѣлни и вечерни работнически събрания.

Кюстендилъ. Нашите читатели, върваме, ще бждатъ не малко здравяни, ако имъ съобщимъ, че вече и въ Кюстендилъ нашите другари сж основали свой *мѣстенъ партисен комитетъ*. Последниятъ е избранъ на 21 м. м. и се състои отъ трима души. Но винаги далечъ отъ да си правимъ каквито и да било илюзии, бързае да кажемъ, че на фактътъ съ основаването на партисен комитетъ въ Кюстендилъ ний по-скоро гледаме само като на единъ знакъ за съживяването на нашата пропаганда въ този градъ. Това е началото, което, колкото и скромно, обещава да бжде плодотворно само по своите послѣдствия. Известно е, че социалистическото движение въ Кюстендилъ не е ново; преди двѣ три години ний тамъ имаме и партийна група. Но последната бѣше успѣла да направи много малко за нашето дѣло, тъй щото съ разотвяването на нѣколко членове по други градове, последната изчезна и никаква дѣятелност не се е водила. Сжщия примѣръ ний имаме и въ други мѣста. Избирането на мѣстен комитетъ, слѣдъ, има за насъ значението на подновяване нашата пропа-

ганда въ този градъ. Нашето искрено желание е, прочее, да видимъ оправдани ония надежди, които кюстендилските другари даватъ съ своята готовност да се нагърбятъ съ такава трудна, но за това и съ такава благородна длъжност, каквато е тази на мѣстния партисен комитетъ. Да се създаватъ длъжности за сатанатъ—това е работа на другите партии. Да работимъ да направимъ всичко, каквото можемъ, за успѣха на нашето дѣло—ето нашата велика задача! На кюстендилския комитетъ сега предстои много работи, за изпълнението на които той ще може да почерпи много поучения отъ по-старите партийни комитети. На първо време, обаче, стои разпространението на партийните вѣстници, които, въ отектствението на агитатори и организатори, ще изпълнятъ отлично своята подготвителна работа. Особено е желателно да се даде едно най-широко разпространение на новия ни ратникъ *Работнически Вѣстникъ*. Съ това ний ще подготвимъ условията за понататъшните успѣхи.

Добъръ килипиръ.

Учимъ се, че правителството било се распоредило да плаща на работниците по постройката на София—Романъ за смѣтка на предприемача Ив. Хаджиевъ. Това става по неизвѣстни намъ причини; но въ всѣки случай трѣбва да е по отказването на предприемача да продължава постройката.

Но това распоредяние, колото и законно отъ самото министерство, дава добъръ случай за тлъстъ килипиръ на чиновниците, които се натоварватъ да плащатъ нациците на работниците. Огиватъ такова господа и вмѣсто да отнематъ на предприемача възможността да захснѣва и окжсва произволно нациците, сами заематъ неговото мѣсто; и до като простия и неорганизирания работникъ се усѣти, джебътъ на благодѣтеля вече се напълнилъ отъ оскъдната му заплата.

Какъ става това? По какъвъ начинъ чиновникътъ, натоваренъ да изпълнява предписанията на закона, може да обира работническата класа и да се обогатява? Много просто. Представете си, че има 500—1000 работника; на всѣкого едного отъ тяхъ, при всѣко исплащане, чиновникътъ удържа по 10—20 ст. и ето ви 50, 100, 200 лева килипиръ на день, или седмично. Работникътъ, разбира се, протестира, но кой го слуша? И обикновенно той се примирява съ положението си, не прави въпросъ за 10—20 ст., за да не изгуби цѣлата си работа, за да го не исхвърлятъ съвсемъ. Сжщото става и когато чиновникътъ му одържи по 10—20 ст. за гербова марка. Въ закона е казано, че за исплащания отъ 10 лева по-долу гербова марка не се взима. Но чиновникътъ имъ прави одръжка и вмѣсто да ги употребява за марки, туря ги въ джеба си.

По всѣка вѣроятностъ, такъвъ родъ скубения сж правени и се правятъ и отъ чиновниците по линията София—Романъ, тъй като работниците телеграфически се оплакали колективно на министерството. Но последното обърнало ли е нуждното внимание, не знаемъ. Това, което можемъ да кажемъ, то е, че министерството едва ли си прави трудъ за такива дребни работи.

Да, това сж дребни работи, до толкова дребни, щото отъ тяхъ вижъ че изникнала въ София нѣкоя нова триетажна къща.

II.

Стачките въ Франция презъ мѣсець юний, 1897 год.

Работниците безъ работа—Числото на стачките и стачниците.—Причините на стачковенията.

Общото положение на труда, като се сжди по безработицата, изглежда да се е излобрило малко. Работниците безъ работа достигатъ само 5%, когато пъкъ срѣдно за м. май бѣше 7%. Индустриятъ, въ които подобрѣнието се е повече почувствувало, сж постройките, металургията, дървената индустрия, табачеството и кожарството. Предилната индустрия, главно копринарството, изглежда да се е малко влошило; другите индустрии сж стояли постоянни.

Прѣзъ м. юний 38 нови стачки сж били обявени, срѣщу 43 въ м. май и 76 въ юний 1896 г. Числото на работниците за 34 е било 7086 срѣщу 8523 въ м. юний 1896 г. Повечето отъ тези стачки сж имали мѣстенъ характеръ и, слѣдователно, безъ голѣмо значение.

Отъ 38 нови стачки, 6 сж били произведени между риболовците отъ Морбиханъ и Финистеръ, 8 въ предилната индустрия, 7 въ постройките, 6 въ металургията, 3 въ кундураджийството и останалите въ различни други индустрии.

Най-забелжителна е била стачката на лионските механици, които, на брой около 2000, сж напустнали работата, сж се съединили съ задаритъ, които бѣха въ стачка отъ десетина дни. Стачката на рудничаритъ въ Грандъ-Комбъ е свършено изгубила.

Както всѣкога, най-често стачките сж били предизвикани по въпроса за заплатитъ (25% отъ всичките стачки); намалението продължителността на работата е било причина само на три стачки.

Прѣзъ м. юний сж били свършени 35 нови и стари стачки: 21 сж спечелили исцѣло, или отчасти 14 сж изгубили.

Ясно е отъ горѣизложените данни, че движението за напушане работата презъ м. юний не е било отъ голѣмо значение и че неговата сила е била всѣкога намалявана; резултати не сж можали да обхванатъ общото положение на работниците. Една стачка, за да има шансъ за сполука, трѣбва щото насрѣщу националните и интернационалните капиталистически синдикати, работниците сжко да се организиратъ върху по-широки основи, тъй щото да могатъ да представятъ едно по-голѣмо съпротивление и да разширчатъ борбата по една по-широка линия. Отдѣлните стачки, даже и да спечелятъ, не могатъ упражня едно чувствително влияние върху положението на пролетарията, като подобри условията на труда.

Организацията на работниците днесъ е толкова по-необходима, колкото чуждите пазари се стѣсняватъ и може би ще се затворятъ за френските продукти, вслѣдствие на увеличаването, въ всичките почти държави, на митническите тарифи, и необходимо е да се унищожатъ, колкото е повече възможно, слѣдствията, тъй като индустриалцитъ се виждатъ принудени да стоварятъ всичката тежина на гърбовете на работниците.

Пр. отъ фр. Шишкинъ.

Расправятъ ни за единъ господинъ, ватоваренъ съ подобна мисия още при постройката на линията София — Перникъ. Може да се върва, че, благодарение на такова „често“ плащане, той има днесъ десетки хиляди лева, и много акции въ едно дружество. Вижда се, на основание неговата опитност, той билъ ватоваренъ и сега да плаща на работниците.

Да се правятъ такива незаконни отръзки на последните, това не е ли настоящъ пладнешки обиръ? Съ какво ще оправдае м-твото своята постъпка, ако не обърне внимание на телеграфическото оплакване на работниците? Толкова ли скоро то забрави, че се създаде даже единъ законъ за преследване незаконно забогателитъ чиновници?

Тука му е мѣстото да кажемъ, че този законъ и до сега си остава само една мъртва буква. Впрочемъ, той се и създаде да се преследватъ само неприятни на правителството хора. За хората отъ „народната партия“ той нѣма сила; макаръ и да преследва „незаконното обогатяване“, но то не бърка щого обирничеството въ „новата едсха“ да бѣди въ пълния си расцвѣтъ. Никой не помръдва и съ малкия си прѣстъ да каже, че има законъ, а още повече, когато въпроситъ е да се обиратъ работниците.

Прочее, да живѣе „незаконното обогатяване!“ Сега му е времето да се удри килипръ, за другото нѣма защо и да мисли върната на трона и отечеството народна партия.

ПИШАТЪ НИ ОТЪ:

Варна. Най-сетнѣ известния полицейски депутатъ Петръ Бобчевски достигна да стане и председателъ на варненската постоянна комисия. Всѣки разбира, че това е станало, не защото Бобчевски е за тази работа човѣкъ, а защото е трѣбвало да се намѣри доходно мѣсто, мѣсто за единъ такъвъ услужливъ правителственъ човѣкъ. По този начинъ Бобчевски добива повече пари и влияние, което, естествено, негова милостъ нѣма да употребява освѣнъ пакъ за да натѣпчи повече собствения си джебъ. До колко далечъ отива той съ туй си влияние показва слѣдующия фактецъ. Пренасялъ се човѣка въ друга квартира и за да не даде пари на хамали, послужилъ си е съ единъ безплатенъ такъвъ. Праща една расписка до главния учителъ въ народнитъ училища да отпусне за три дена разсилния си, Никола Кулевъ. Учителътъ, като всички хора, разбира си отъ интереса и отъ страхъ да не бѣде изхвърленъ на улицата, дава отпускъ на Кулева, който цѣли три дена пренасялъ парцалигъ на Бобчевски. Тѣй, бай Бобчевски, карай до като му е времето.

Котелъ. Понеже персоналетъ на тукашното учителско тѣло бѣ доста пречистенъ отъ „разваленитъ“ елементи, то не безинтересно е да знаете, кои сѣ ония „непопковарени“ и благонадеждни, които заеха тѣхното мѣсто. Най-първо иде г-нъ Д-чо, водителъ на циганитъ по изборитъ, който въ единъ „народенъ“ банкетъ нарѣкалъ колегитъ си учители — впрочемъ, повечето уволнени, или премѣстени — „разрушители на днешний хубавъ общ. строй“. Познатъ е съ хубавото си минало въ Шуменъ, дѣто го е ошастливила една нещастна, венерично болна Дулчиния. Лика и прилика му е другъ въспитателъ, разрушителъ на социализма; този е „свѣтия момѣкъ“, познатъ нощенъ градецки и тичански дневенъ герой. Третия — единъ официално признатъ побойникъ, който, при това, безспорно владѣе искусството да лакейничий. Колкото за даскала С., отъ уважение къмъ 20 год. му

учителствование ще кажемъ само, че най-видашето му се качество е винаги да услужва на силнитъ на деня. Това сѣ хората, които въ очитъ на тукашнитъ голѣми иматъ тежестъ на „непопковарени“ и истински въспитатели на младото поколение. Коментаритъ сѣ излишни.

Преславъ. Интересенъ случай. Училищния инспекторъ г. Недевъ, по свое усмотрение настоялъ въ окр. училищенъ свѣтъ и премѣстилъ отъ града ни учителитъ Ив. Ю. Калчевъ и Ж. Радевъ. Това е направилъ той „въ интереса на учебното дѣло“, безъ да има за това нѣкакво постановление отъ училищното настоятелство. Последното, обаче, се събира и, за да покаже, ксе именно е въ интереса на учебното дѣло, взема постановление, съ което заявява на училищ. свѣтъ, да се не мѣстятъ горнитъ учители, а да се премѣстятъ посоченитъ отъ него, за които по-рано е взето нужното постановление. Какво направи окр. свѣтъ? Въпреки закона за нар. просвѣщение, остава заявлението безъ послѣдствие и назначава съвсемъ други кандидати. Въ отговоръ на това настоятелитъ се събиратъ повторно и телеграфически молятъ министра, г. Вазова, да обърне внимание на този произволъ. Министерството се направило на глухо. Настоятелитъ помолватъ и самия инспекторъ — пакъ оглушки. Тогава преславскитъ граждани, слѣдъ като сѣ слѣдили течението на работитъ, събрали се на митингъ въ читалищния салонъ, взели сѣ резолюция, че протестираатъ противъ произвола и я испратили до министра. Пакъ никакъ въ отговоръ! Най-сетнѣ направя се още единъ опитъ. Около 40 души граждани подаватъ до министра телеграма въ същата смисълъ. Този опитъ вече излѣзълъ по сполучливъ — г-нъ Вазовъ се помръдналъ и на 1 септемврий пристигнало извѣстие, че се уволнява — но кой? Инспектора ли? Окръжния ли свѣтъ? Произволнитъ кандидати? Не! Уволнява се училищното настоятелство. Уволнява се последното, че не изпълнявало своитъ длжности и отгоръ на това председателъ му се глобява съ 40 лева! И така, г. Вазовъ повече разбира отъ нуждитъ на просвѣщението, повече отъ мѣстното настоятелство, повече отъ сѣмитъ граждани. Н-твото не изпълнило длжноститъ си, изпълнилъ ги е окр. училищенъ свѣтъ, че потвърдилъ едно произволно рѣшение, изпълнилъ ги е инспекторътъ, че е взелъ такова рѣшение. Нѣщо повече: за смѣлостта си да тѣпчи народната воля и законитъ, инспектерътъ е награденъ — той е повишенъ, като такъвъ на шуменския учеб. окръгъ. Практическиятъ урокъ отъ всичко това е, че всѣко настоятелство, макаръ и да исхожда отъ волята на избирателитъ, ще бѣде рас-турено отъ нашия народенъ поетъ г. Вазова, щомъ има предъ видъ дѣйствителнитъ интереса на учебното дѣло, а не интереситъ на властующата клика. Наистина, справедливъ министъръ на просвѣщението.

Ковачица, ломско. „Гузень негоненъ бѣга“. Нашия кметъ, жегнатъ отъ статията „съсипванието на дребния селенинъ“, помѣстена въ вѣстника ви, се е расфучалъ като хала изъ сеюто да търси дописника, който се е осмѣлил да развали спокойствието на тайфата. Името му и онѣва на писара не сѣ помѣнати въ статията ви, но като съучастници въ тайфата, тѣ сѣ гузни. Като не намѣриха дописника, тѣ се запретнаха да го нятъ учигелитъ. Това тѣхно поведение не ни очудва, ако разгледаме миналото имъ. Кметътъ ни дължи своето мѣсто за своитъ общания като опозиционеръ. Той бѣше върлъ партизанинъ на г. Каравелова. Че това е така, ни показва и портрета на известния митингъ въ Ломъ презъ 1895 г. Тамъ кметътъ ни вдига г. Аресениева на рацѣ до възъ Бога. Но днесъ положението е измѣнено. Властътъ е сладко нѣщо и той ако не е успѣлъ да уреди общинскитъ работи, то поне ги е забъркалъ още повече. Малтретанията на селениитъ не сѣ рѣдки. Има цѣла история за вдовицата Сива Еленкова. Нещастната е подала вече двѣ заявления до прокурора да иска наказанието на тия,

които по единъ звѣрски начинъ се опитаха да я изнасятъ. Скандалътъ е извѣстенъ на цѣлото село. Всичко това много лсбръ характеризира народнитъ издѣнници. Отъ наша страна ще кажемъ само, че гоненията на ѣмѣта ѣмѣсто да си постигнатъ цѣлта ще направятъ да излѣзатъ по-скоро на мегданъ много интересни работи.

Севлиево. Социалиститъ подкопавали авторитета на духовенството! Ний не знаемъ, да ли има нѣкой, който да подкопаватъ този авторитетъ по-силно отъ самитъ му представители. Тукашния попъ Н. А. Мѣнковъ дава на съгражданина ни Димитръ Г. Сахатчиевъ двѣ свидѣтелства, че го вѣнчалъ преди 3 мѣсеца. Димитръ ги преглежда и забелѣзва, че гербовитъ марки сѣ употребявани. Дѣдо попъ, види се, за да снеси единъ левъ, отлѣпилъ ги е отъ стари книжа, да си послужи съ тѣхъ на нова смѣтка. „Земи малко замкъ, казалъ той, та залепи едната марка, че е бирасъ вѣхъта“. — „Абе, дѣдо попе, казалъ Димитръ, остави ти замка, ами тази марка, като че е употребявана вече“. Попъ Мѣнковъ, като видѣлъ, че го узнали, взима едното свидѣтелство, скъсва го и отлѣпва марката. Това сбърнало вниманието на Димитра и той задържалъ другото свидѣтелство, като го показвалъ на присътсвующитъ 10—15 души. Попътъ разбралъ, че работата не ще излѣзе на добръ, започналъ да го моли да му повърне свидѣтелството и той ще приготви нови. Обикаля той около Д. 3—4 дена, но като не успѣ, прибѣгна най-сетнѣ до една хитростъ. Дохожда една вечеръ въ къщата му съ единъ бинокль и го замолва да прегледатъ на ново, да ли марката е фалшива (употребявана). Димитръ съ всичката си навикностъ се стѣгналъ; единъ неговъ другаръ взима свидѣтелството и почва да разгледва марката на ламба. Въ туй време попътъ моментално грабва свидѣтелството, скъсва го и изяжда марката. Дигна се цѣлъ скандалъ. Повика се полицията и се състави актъ. Ще ви държимъ въ течението на работата. За сега е важно да констатираме до колко ниско е испаднало това отче, когато прибѣгна до най-мошенически срѣдства да спестява нѣкоя и друга пара на смѣтка на населението.

Станимака. Тукашния главенъ учителъ Тошевъ се е прочулъ напоследъкъ съ единъ свой низкъ подвигъ, който му навлѣче негодуванието на гражданитъ. (По този подвигъ писа в. *Учителски Другаръ*, № 21 Б. Р.). Да го осждаатъ, гражданитъ, на брой 50—60 души, сѣ имали събрание на 22 м. м. Въ това събрание се расчепнаха и други нѣкои работи, които характеризиратъ този въспитателъ, като доноситѣкъ противъ побритѣ учители, които е обвинявалъ въ партизанство, социализмъ и др. По негово искание мнозина учители сѣ премѣствани. Неотдавна е премѣстенъ произволно и учителътъ Боевъ, когато бѣше вече захваналъ уроцитъ си. Събранието е рѣшило да иска незабавното уволнение или премѣстване на този благонравенъ господинъ. Интересно е още, че тукашния адвокатъ Шоповъ публично му е прикачилъ съответствующитъ епитети. Този герой е билъ тегленъ вече подъ съдъ. Ще чакаме да видимъ, какъ ще се свърши дѣлото въ съда и, ако стане нужда, ще се повърнемъ по-подробно.

Никополъ. Системата да се преследватъ политическитъ противници чрезъ *запада* започна да се усвоява и отъ тукашнитъ народняци. Известния бичоносецъ Фитовски сварилъ веднѣжъ въ читалището единъ чиновникъ. Зарѣчалъ на слугата: „пази на вратата да не влѣзе нѣкой“ и слѣдъ това се обърналъ къмъ чиновника: „какъ си смѣлялъ да пишешъ въ *Социалистъ* за мене, а особно за касиера? Знаешъ ли, че . . .“ (тука се закарналъ съ една псувня). Слѣдъ това излѣзълъ. Когато чиновникътъ трѣгналъ да си отива, забелѣзалъ цѣла шайка отъ пожарникари да го дочаква наблизо до читалището и благодарение на обстоятелството, че минали двама познати, между които и единъ воененъ, намѣрението на шайката се осуети. Оставаме на страна

нахалността, която е имал помънатието герой, без да знае, кой е дописникът ви, да се нахвърля на когото му скимне; за нас е по-важно, че такива герои се ползват днес с пълна свобода да произволят и побойничат. Въ 1894 г. през ноември една нощ тука биде убит по срѣдъ улилата един опозиционер; убитият и до сега не сѫ намѣрени, пъкъ нѣма и да се намѣрятъ, макаръ нещастникът и да е оставилъ сестра и стара майка въ голѣма бѣдност. Не безинтересно е да ви съобща и този фактъ. Срѣщу денятъ на послѣднитъ законодателни избори сѣция Фитовски, който предвождаше една тѣла, е нападналъ въ едно кафене тукашния опозиционер адвокатъ г. Чорбаджиевъ и му е нанесълъ съ едно дърво ударъ по главата. Пострадалия го даде подъ съдъ и дѣлото се назначи да се разгледа *едва* презъ юлий т. г. Свидѣтелитъ всички признаха побоятъ на Фитовски; но каква присѣда, мислите, е произнесалъ мировия съдия? Присѣдата *оправда* Фитовски, а наложи 25 л. глоба на Чорбаджиева, *за дѣто е нарушилъ нощната тишина съ повикване полицията на помощ!* Въобще, Фитовски е голѣма птица. Той бѣ и касиеръ на една тукашна театрална дружина. Послѣдната даде четири представления въ полза на бѣднитъ ученици и на читалището. Но нито читалището, нито ученицитъ видѣха пукната пара, нито пъкъ е дадена нѣкаква сѣтка за приходитъ отъ тѣзи представления. Единъ отъ добритъ приятели на Фитовски е помънатието касиеръ на земеделската каса. Този послѣдния е фалшифициралъ записитъ не съ 100—200 л. както писахте, а съ 1000 л., за което има и документи. Най-сегнѣ самото м-ство се видяло принудено да го отстрани и тия дни го е уволнило телеграфически. Това е за голѣмо нещастие на Фитовски. Послѣдния, обаче, нѣма за какво да се безпокои, тъй като „народната партия“ не може безъ него и високо цѣни такива бисери.

ВЪНКАШНА ХРОНИКА.

Русия. Едно разстрѣлване на работници е станало преди нѣколко време въ Домброву. Работниците рудокопачи сѫ поискали отъ дирекцията на предприятието да имъ се заплаща редовно и да се даде сѣтка за паритъ, които преди години сѫ внасяни въ една спомагателна каса и които отъ тогава сѫ останали на расположението на дирекцията. На 2 м. м. тѣ сѫ имали събрание съ дирекцията, въ присѣствието на полиция и казаки; дирекцията обещала, че отъ нова година ще започне да плаща редовно. Колко за касата, ще даде отговоръ слѣдъ 14 дена, слѣдъ като се посѣвѣва съ „властитъ.“ И отговорътъ дѣйствително е билъ даденъ. Срѣщу 16 септември, презъ нощта полицията е арестувала 8 работника и ги е испратила въ затвора на Риотковъ. Директорътъ е мислилъ, че съ това работниците ще се оставятъ отъ севдата да търсятъ сѣтка за паритъ. Но не излѣзло така. Тѣ сѫ напуснали работата, щомъ се научили за арестуването на тѣхнитъ другари. Нѣколко стотини се събрали предъ зданието на дирекцията и сѫ искали освобождението на арестуванитъ и урежданieto въпроса за споматателната каса. До като това не стане, позече отъ 4000 работника сѫ рѣшили да не захващатъ работата. Слѣдъ 2—3 дена сколо 1000 казаки сѫ пристигнали въ града да „пазятъ реда“. Работниците сѫ стояли винаги съвсемъ мирно. Слѣдъ нѣколко дена, обаче, поканватъ ги да се яватъ предъ полицейския домъ, дѣто щѣла да имъ съобщатъ рѣшенята на дирекцията. До хилядо работника се събрали. Отговорътъ, който се далъ, е билъ, че дирекцията скѣсва своя договоръ съ тѣхъ и всѣки се поканва да залови работата. Масата мирно и тихо потеглила да си отиде, но още не сколасала да се разотиде, когато офицерътъ—полицай

получилъ една телеграма отъ Варшава. Тогава поканилъ работниците да се разотидатъ, повторилъ оцѣведнѣжъ рѣшенieto на дирекцията и извикалъ слѣдъ това: „Въ името Божие, женитъ и дѣцата да се отстранятъ!“ Безспорно, работата се е касала съедна редовна боева стрѣлба да се задоволятъ работниците; на полицията било угодно да пощади дѣцата и женитъ. Едвамъ изговорилъ тия думи, и казацитъ се нахвърлили върху работниците да ги тласкатъ. По безъ да се остави на послѣднитъ даже време да се отстранятъ, изгърмѣлъ единъ залпъ въ въздуха, втория — въ масата. Трима работника били веднага свалени мъртви; петима—тѣжко ранени. Улицитъ бързо се упразнили—никой не смѣялъ да се приближи да даде поне помощ на раненитъ, до като не дошли военнитъ лѣкари. Въ сѣция денъ, когато мирнитъ работници сѫ били така нападнати, работниците отъ съседно едно мѣсто сѫ напуснали сѣщо работата и до сега не сѫ я захванали. Нека нашитъ русофили се огледатъ въ своята прехвалена „благодѣтелка“ и „освободителка.“

СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ АЛБУМЪ

Буржуазията прилича на уловения крадецъ: за да се отърве отъ справедливитъ нападки въ развратъ и грабежъ, тя прикача своитъ качества на социалдемократитъ.

Какво сѫ работниците днеска? — Нищо!
Какво ще бждатъ утрѣ? — Всичко!

Бждѣщото общество ще бжде величествено и спокойно. Сраженията ще бждатъ наслѣдени отъ изобретенията. Народитъ не ще се завладѣятъ вече, ами ще се увеличаватъ и ще се просѣщаватъ. Нѣма да има войници, а работници; ще се открива ще се строи, ще се изобрѣтава: истрѣблението не ще съставлява слава. Щѣ стане замѣняване на убититъ отъ творцитъ. (В. Хюго).

Ешфотътъ, мечътъ, страхътъ, войната, всичкитъ видоизмѣнения на робството — това е законътъ... Митница, октроа, граница, невѣжество, господствующа вѣра; осмѣждане — това е законътъ (В. Хюго).

Работникътъ не е видѣлъ разсѣмване въ жизнената мѣгла, въ робство, въ вериги, подъ бичътъ. Като Каина той носи проклятието си на своето чело.

Вѣкътъ ни роди велика епоха. Боже, колко е жално въ този великъ моментъ да виждашъ нищожни хора! (Шилеръ).

Не мога да разбера азъ нашето поколѣние! Или и по-рано е било като днеска? Младешитъ сѫ старци сега! (Шилеръ).

Колко нови врагове има истината!... Душата замира. Кѣмъ свѣтлината — уви! — се натрупва орлякъ отъ слѣпи бухали (Шилеръ).

КНИЖНИНА

Въпросътъ за народонаселението въ наше време отъ Д-ръ Наумъ Райхесбергъ, превелъ отъ нѣмски Д-ръ Драг. Радиновъ (ц. 30 ст.)

Вѣше време, когато на извѣстни обществени отношения се гледало тъй, че тѣ отъ себе си представяватъ продължение, или сѣмностъ на природнитъ закони, на естеството, че тѣ сѫ неизмѣними и че всѣко въставане противъ човѣшкитъ отношения се е считало за въставане противъ природнитъ закони. Въпросътъ за народонаселението въ различнитъ времена е интересувалъ човѣшкото и въ днешно време представя единъ интересъ съ своята завършен-

ностъ въ тази смисълъ, въ каквато авторътъ на предметната брошура го разглежда.

Тѣмъ преди 100 год. се появи на свѣтъ съчинението на английския поетъ Томасъ Робертъ Малтуса „Опитъ върху народонаселението“, което, на времето си, повдигна голѣмъ шумъ между мѣрдавинитъ кръгове, на които Малтусовата теория идеше на помощъ. Имайки предъ видъ увеличението на народонаселението въ Амтрика, отъ една страна и началото на развитието на едрата промишленостъ, отъ друга—единичкива тогавашното време теоритически положения—и отъ трети, като консерваторъ, тенденциозно да защити господствующата класа, Малтусъ е далъ една формулировка на въпроса за народонаселението въ смисълъ: че човѣшкото се размножава въ геометрическа прогресия, а количеството на продуктитъ расте въ аритметическа и, че по-такъвъ начинъ се създава единъ излишекъ отъ население, само бѣдно, което въ близко време застрашава цѣлото човѣшество въ борбата му за съществуване и че обществената благотворителностъ, частната инициатива, помощта на държавата трѣбва да се свършено премахнатъ, за да извърши природата своята работа: да унищожи неспособнитъ, бѣднитъ,—*излишкѣтъ*, за спокойствие на богатитъ, способнитъ да живѣятъ,—както Малтусъ се изразява—това за спокойствие на богатитъ, а на бѣднитъ, ако искатъ да живѣятъ и да продължаватъ рода си, да не ги накаже природата—*морално въздържание*“ проповѣдва. И на времето си тая теория имаше послѣдователи. Обаче, слѣдъ като предсказанията на Аристотеля се сбѣднаха и тѣкащата сновалка вече единъ и половинъ вѣкъ се движи сама, макаръ робекни трудъ на милиони хора пакъ да съществува; слѣдъ прочутитъ открития на Уата, Вокасона, Аркрайга и пр., които дадоха широкъ просторъ на производителнитъ сили; слѣдъ като съобщенията се развили; слѣдъ като се доказа съ редъ цифри, отъ сума економисти, които г. Д-ръ Радиновъ въ своето прибавление въ изобилие привежда, че населението се увеличава бавно и много бавно, доказва се почти тѣмъ обратното: че не излишекъ отъ население има, а *особенъ* излишекъ отъ продукти, отъ една страна и крайна сиромашия, отъ друга, при днешнитъ производителни сили, на които интензивността расте въ гигански размѣри. Сега именно може да се каже, че продуктитъ се увеличаватъ въ геометрич. прогресия, а човѣшкото—въ аритметическа. И ако сега съществува сиромашията, безработица—*излишекъ*, то той не е вслѣствие на Малтусовитъ природни закони, а вслѣствие на частната собственостъ и системата на насмний трудъ. Въпросътъ за „излишекъ“ на населението и излишекъ на продуктитъ е въпросъ социаленъ, на когото рѣшението зависи отъ работническия въпросъ.

Г. Д-ръ Радиновъ съ превежданieto на тая брошура и съ своето прибавление, дѣто сѫ дадени на рѣдъ подкрѣпи въгледовѣтъ и заключенията на автора, принася заслужена полза на българския читателъ.

Макаръ за едни сѣщи понятия да се употребяватъ различни термини, но превода е добъръ.

Eugenie.

Нови книги и списания.

Въ редакцията ни се получиха:

Какъ живѣе цариградския сатрапъ султанъ Абдулъ Хамидъ, отъ Д-ръ С. Ц. 50 ст. София.

Бьорнстерне Бьорнстонъ. Еднобрачие и многобрачие (Въззвание къмъ сѣверната младежъ). Превелъ отъ руски Екимъ Ст. Андрийчинъ. Ц. 40 ст. Враца.

Изложение за състѣнието на лозята презъ 1896 г. Отъ отдѣлението за земледѣлието при м-то на търг. и земледѣието.

Изложения, представени на та годишната сесия на окръжнитъ сѣвѣтъ отъ о рѣжнитъ управители: хасковски, търновски, пазарджикски, плѣвенски и видински.

Медицинска Бесѣда. Мѣсечно популярно медицинско списание, кн. XII. Редакторъ Д-ръ Витановъ. Видинъ.

Мисълъ, литературно-обществено списание. Главенъ редакторъ Д-ръ К. Кръстевъ. Кн. X. София.

Вечерно училище. Мѣсечно обществено-въспитателно списание за родители и учители. Кн. I. с. Дикили Ташъ.

Пръвъ годишенъ отчетъ на общинската и „Нанцова“ Дѣвическа гимназия въ гр. Шуменъ. За учебната 1896/97 година.

Годишенъ отчетъ на варненската държавна мъжка гимназия, за 1896/97 уч. год. Варна.

Пръвъ годишенъ отчетъ на соф. държ. дѣвическа гимназия за учебн. 1896—97 г. и за годинитѣ 1878 до 1896. Отъ директоръ В. Золотовъ.

ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪ ЦЕНТРАЛ. КАСА.

За подкрѣпление на в. „Социалистъ“.

Отъ брой 62-й лева 229'85
Пловдивъ. Ив. Н. Шоповъ, шивачъ,
1 л.; Н. Вапцаровъ, шивачъ, 1 л.; Д.
Благоевъ, 2 л.; Ив. Спасовъ, 50 ст.; Ст. Ге-
оргиевъ, кундурджия, 50 ст.; Ив. Илиевъ,
1 л.; Салкъмовъ, 1 л.; Данко Стефановъ,
шивачъ, 50 ст.; Д. Миншаровъ, 20 ст.;
Вапцаровъ и Стефановъ, 30 ст. — всичко
(кв. 330). 8—
София. Д-ръ Л. Т. В., 2 л.; М. К. Б., 1 л.;
Петръ Митевъ, 1 л.; Д. М., 2 л.; З., 50
ст. — всичко (кв. 333). 6 50
Всичко лева 244'35

Вносовете отъ мѣстнитѣ комитети

(презъ м. септемврий)

Русенски (кв. № 305) лева 10—
Анхелски (кв. № 310) „ 5—
Казанлъшки (кв. № 312) „ 60—
Разградски (кв. № 314) „ 6 20
Търновски (кв. № 319) „ 5—
Ст.-Загорски (кв. № 320) „ 5—
Чирпански (кв. № 321) „ 11'50
Габровски (кв. № 324) „ 8 40
Ямболски (кв. № 326) „ 4'50
Пловдивски (кв. № 330) „ 7—
Всичко лева 122'60

30 септемврий 97 г.

Отъ наскера.

МАЛКА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ.

Отъ редакцията:

София. З. По сжния въпросъ се писа въ вѣст-
ника ни. Сливенъ Г. Желателно е да препа-
рате свѣденията си чрезъ мѣстния партйенъ ко-
митетъ.

VIENT DE PARAÎTRE

L'ALMANACH DE LA QUESTION SOCIALE

ILLUSTRÉ POUR 1898 (sixième année)

Rédigé par les écrivains les plus autorisés du So-
cialisme et l'élite de la littérature.

Sous la direction de P. ARGYRIADÈS

L'Almanach de la Question So-
ciale pour 1898 est comme celui des années
précédentes, une œuvre du plus haut intérêt,
œuvre à laquelle ont été apportés les soins
les plus assidus et qui, tant par les études
multiples, variés et intéressantes qu'elle con-
tient, que par le nombre considérable de gra-
vures et portraits qui l'illustrent, est tout à
fait exceptionnelle.

Pour se rendre compte de l'importance de cet
Almanach, il suffit de parcourir la liste sui-
vante de ses collaborateurs:

J. Alavail, J. Allemane, Baudelaire, Claude
Bernard, L. Buchner, Alice Bron, Léon Bi-
venu (Touchatout), Ed. Bellamy, Blanqui, A.
Bruant, Colixte Camelle, C. Cornélissen, H.
Denis, D. Deschamps, G. Degreaf, Delvau,
Antoine Deilport, A. Etiévout, Ch. Fourier,
Jacquès Gueux, René Ghil, Louis de Grammont,
Jules Guesde, Henry George, Gustave Geffroy,
Geon Crave, Roger Gatieneau, John Grand-
Carteret, Clovis Hugues, A. Hamon, Keir
Hardie, V. Hugo, Théodore Jean, Jules Jouy,
Jean Jaurès, Kropotkine, Maxence Roldes, La

Отговоренъ-редакторъ: П. Василевъ

tinus, A. Lantoiné, Lamennais, B. Lazare,
Charles Letourneau, Léon, E. Landrin, B. Ma-
lon, A. Millerand, O. Mirbeau, Louise Michel,
Karl Marx, Murzi, Tom Mann, E. Mueux,
Ada Negri, Domela Nieuwenhuis, Eugène
Pottier, Eugénie Potonié-Pierre, Ed. Potonié-
Pierre, Fernand Pelloutier, Platon, C. Pelle-
tan, J. Proudhon, G. Renard, Elisée Reclus,
Jean Réflec, Henri Rochefort, E. Roche, George
Sand, Sianve-Evausy, Aurélien Schoff, Her-
bert Spencer, Ed. Tnaudière, Léon Tolstoi, Henri
Turot, Ad. Veber, Emile Vandervelde, Jules
Vallès, Ed. Vaillant, René Viviani, E. Zola.

Les illustrations sont signées par:

Bobb, Valère, Bernard, Cham. Watter, Crane,
Couturier, Daumier, Draner, Forain, Grün,
Maximilien Luce, Moloch, Pèpin, Radiguet,
Steinlen, Valloton, Willete, Wiertz etc.

Malgré son importance, le volume coûte 1 fr.
50 seulement, car il est fait dans un but unique
de propagande socialiste. En vente au dépôt
général, chez M. BOULINIER, 19, boulevard
Saint-Michel, Paris; chez tous les libraires et
dans toutes les gares. Pour le recevoir franco
par la poste (avec prime), 2 fr. Adresser les
demandes avec mandat à l'Administrateur de
la Question Sociale: 5, boulevard Saint-
Michel, Paris.

La collection de l'Almanach de la Que-
stion Sociale: (7 années de 1891 à 1897)
se vend 10 fr. 50. Pour la recevoir franco,
envoyer à l'administration de la Question
Sociale, le montant de la collection avec,
en plus, le montant d'un colis postal soit 0
fr. 60 en gare, ou 0 fr. 85 à domicile. On
peut avoir séparément chaque année de cette
collection EXCEPTÉ LES ANNÉES 1893 et 1894
pour 2 francs franco.

ОБЯВЛЕНИЯ.

Библиотека по Научния Социализмъ:

№ 1. Исторически Материализмъ. Три попу-
лярно научни статии отъ М. Г. Барановски и С.
Ушаковъ 6—
№ 2. Осемнадесетий Брюмеръ на Луи Бона-
парта отъ К. Маркса. Съ порт. на автора . . 1'20
№ 3. Народничество и Марксизмъ отъ П.
Струве и А. Волгинъ 2,—

Библиотека „Работникъ“:

№ 1. Борбата на английскитѣ работници за
свобода (Чартистското движение) отъ Б. Кри-
чевски 30—
№ 2. Край Волга. Повѣсть отъ С. Степнякъ-
Кравчински 50—
№ 3. Работническото движение въ Русия отъ
Г. Плехановъ 20—

Популярно научна Библиотека:

№ 1. Происхождението на брака и семей-
ството отъ К. Кауцки 60—
Поръчки за всички тия книги се отправятъ
до Г. Бакаловъ въ Варна.

Нови издания на Хр Килифарски Разградъ.

Бюхнеръ. Сил и Материя. Съ пор-
трета и биографията на Бюхнера и съ
едно предисловие отъ него за българ-
ското издание. Преводъ отъ нѣмски. —
Цѣна 2 лева.

Рибо. Психология на вниманието. Пре-
водъ отъ руски. Цѣна 1 левъ.

Барановски. Д. Ст. Милъ. Биогра-
фически очеркъ. Съ портрета на Милъ.
Преводъ отъ руски. — Цѣна 75 ст.

2—2

Педагогическо-общественното списание

„УЧИТЕЛЪ“

започва работата си годишнина отъ 1-й сеп-
темврий. Годишна цѣна 8 лева. Излиза
всѣки мѣсецъ отъ учебната година. На-
миратъ се за проданъ цѣли течения отъ
мивалитѣ четире години. Поръчки се ис-
пращатъ до администрацията въ г. Плов-
дивъ.

3—5

БРОШУРАТА:

„КАПИТАНИТЪ“ НА „БЪЛГАРСКИЯ УЧИТЕЛСКИ СЪЮЗЪ“

Отъ Н. Распоповъ

Цѣна 60 ст.

се намира за проданъ въ книжарницата
на Г. Какачевъ у гр Казанлъкъ.

Желающитѣ да си я набавятъ чрезъ
пощата се освобождаватъ отъ пощенскитѣ
разноски. Достатъчно е да испратятъ само
стойността. На г. г. книжаритѣ се прави
обикновенната отстъпка

1—3

ДЕНЬ

цѣли годишни тече-
ния отъ IV-та годиш-
нина се намиратъ
въ администрацията
на в Социалистъ. Едно годишно
течение може да се набави срѣ-
шу 8 лева предплатени.

ОКОЛО 300 ВИДА

Портрети и картини на забелжителни
хора и събития, фотографически и гра-
вюрни. Новия описъ, въ когото сж по-
мѣстени досегашнитѣ 200 и около 100
и повече нови видове, и въ когото сж
посочени цѣнитѣ, условията и всички дру-
ги подробности, — се испраща *бесплатно*
по поискване. На книжари и настоятели
се прави износна отстъпка. Адресъ: До
Пенковата книжарница въ Казанлъкъ.

1—10

НОВИЯ

ОРГАНИЗАЦИОНЕНЪ УСТАВЪ И ПРОГРАМАТА

на Работническата Социалдемократическа Партия сж отпечатани вече на отдѣлн
брошура, въ малкъ форматъ Струва: единъ екз. 15 ст.; за малко количество трѣбва
да се прибавятъ и пощенскитѣ разноски — по 5 ст. за 1—6 екземпляра. Испраща
се само въ предплата.

Всички поръчки се отправятъ до администрацията на в. „Социалистъ“.

Печатница „Напрѣдъкъ“ — София.